

1.

EEN CHRISTELIJK GELUID IN EUROPA

Christelijke waarden

Europa is ouder dan de Europese Unie. Europa is een continent met een lange gedeelde historie waarin het christendom een bepalende rol speelde. De waardengemeenschap die de EU wil zijn, is dan ook niet los te denken van de christelijke geschiedenis van Europa.

De SGP staat voor politiek bij een open Bijbel en wil handelen vanuit de christelijke waarden die Europa hebben gevormd, ook als dit op weinig instemming kan rekenen. Europa moet terug naar zijn christelijke wortels. In dit hoofdstuk worden de uitgangspunten die bepalend zijn voor onze visie op de Europese politiek uitgewerkt. Het besef dat de mens door God is geschapen, geeft daarbij richting aan Europese waarden en aan politiek handelen.

God als Schepper

God is de Schepper van hemel en aarde en Hij dient daarom als Schepper geëerd en gehoorzaamd te worden. De voor de politiek cruciale vraag 'wat is de mens?' is daarmee beantwoord. De mens is een scepseel van God en is geschapen naar Gods beeld. Ieder mens laat als uniek scepseel met een lichaam en een ziel iets zien van God als Schepper; daarmee zijn alle mensen waardevol voor God. Ieder menselijk leven verdient dan ook bescherming, vanaf het prille begin tot het broze einde. Door de zondeval heeft de mens de relatie met God verbroken. God biedt echter verzoening en elk mens blijft Hem verantwoordig schuldig.

Christelijke waarden

Een christelijk mensbeeld geeft sturing aan politieke waarden, omdat het de relaties waarin de mens staat normeert. Als antwoord op de verantwoordelijkheid die God de mens geeft, kunnen we een relatie met onze naasten aangaan en als rentmeester

zorgdragen voor de schepping. Het besef dat we geschapen zijn en de verantwoordelijkheid hebben aan God, de naaste en de schepping, zou ook de Europese waarden moeten kleuren. Voor de veel gebruikte waarden rentmeesterschap, gerechtigheid, gemeenschap, vrijheid en gelijkwaardigheid betekent dit het volgende.

Rentmeesterschap

De mens heeft als drager van het beeld van God de taak om God op aarde te dienen en te vertegenwoordigen. De aarde is door God geschapen en is Zijn eigendom. Al in het paradijs kreeg de mens de opdracht om de aarde te bebouwen en te bewaren. Deze twee uitgangspunten zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De mens mag als goed rentmeester gebruik maken van de mogelijkheden die de schepping biedt. Daarbij geldt echter wel een grote verantwoordelijkheid om op te komen voor de rijkdom van Gods schepping en die te bewaren. Anno 2024 maken actuele vraagstukken inzake klimaat en milieu deze opdracht extra urgent. Maatregelen zijn nodig, ook in Europees verband, om roefbouw op de schepping te stoppen. Fundamentele veranderingen in ons consumptiegedrag zijn hierbij dringend geboden.

Bijbelse gerechtigheid

Omdat ieder mens als scepseel van God waarde heeft, zijn overheden geroepen om het welzijn van alle burgers te bevorderen en gerechtigheid na te streven. De Bijbel geeft duidelijke aanwijzingen voor het zorgen voor armen, weduwen en vreem-

De mens heeft als drager van het beeld van God de taak om God op aarde te dienen en te vertegenwoordigen.

delingen. Maar gerechtigheid is breder dan de zorg voor kwetsbaren en het mededogen met de naaste. Gerechtigheid begint bij het erkennen van God als de bron van alle recht. Gerechtigheid komt tot stand door het volgen van Gods goede geboden, in de vorm van de Tien Geboden. Gerechtigheid is in de eerste plaats een persoonlijke opdracht en daarna een taak voor de nationale en Europese overheden. Concreet kan gedacht worden aan het bestrijden van criminaliteit, zoals corruptie, belastingontduiking en mensenhandel, maar ook aan de opvang van vluchtelingen, waarbij zowel persoonlijke inzet als nationale en Europese afstemming noodzakelijk is.

Gemeenschap

Ieder mens is geschapen in relatie tot andere mensen. De samenleving is dan ook gebouwd op de verbanden van gezin, familie, verenigingen en kerken. Het is van groot belang dat burgers bin- nen en gesteund vanuit deze gemeenschappen hun verantwoordelijkheid kunnen nemen: ver- antwoordelijkheid voor zichzelf, voor de naaste, voor de maatschappij en als rentmeester voor de schepping. Hierbij dient de fundamentele rol van religie in kleine en grote gemeenschappen erkend en beschermd te worden. Het gezin verdient aan- dacht en steun als hoeksteen van de samenleving. Op een hoger niveau kunnen naties beschouwd worden als gemeenschappen van mensen die zich door gedeelde kenmerken verbonden voelen. De Europese Unie kan als een gemeenschap van lidstaten worden gezien. Niet voor niets werd aan- vankelijk de naam Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal gebruikt. Ook op Europees niveau is solidariteit een belangrijke opdracht, als er een ge- deeld belang aan de orde is. Omdat in de Europese gemeenschap de afstand tussen burger en bestuur groot is, dient samenwerking zich juist te richten op grensoverschrijdende problematiek.

Vrijheid om te dienen

Dat de mens geschapen is, betekent dat hij in relatie staat tot God en de naaste. Vanuit deze

gedachte is vrijheid de situatie waarin de mens in harmonie leeft met God en de naaste. In plaats van 'doen waar je zelf zin in hebt', is vrijheid de toestand waarin God en de naaste gediend wor- den. De mens leeft niet voor zichzelf en mag dus niet enkel gemotiveerd worden door uitoefening van individuele vrijheidsrechten waarbij als eni- ge voorwaarde geldt dat de ander niet geschaad wordt. Vrijheid is niet het vrij zijn van bindingen, maar het vrij zijn tot dienen. Dit betekent niet dat er geen mogelijkheid bestaat tot het ontwikkelen van unieke talenten, maar dat deze ten dienste van de ander worden ingezet. Een ander belangrijk aspect van deze waarde is de vrijheid van geweten. Dat elke burger recht heeft 'op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst' is ook vastgelegd in artikel 9 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Om deze vrijheden te waarborgen zijn er ook andere vrijheden nodig, zoals de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van vereniging.

Gelijkwaardigheid

Dat de mens door God geschapen is, houdt in dat ieder mens waarde heeft en voor God gelijkwaardig is. Dat betekent echter niet dat alle verschillen tus- sen mensen moeten worden uitgevlakt. God heeft mensen juist met verschillende kenmerken, eigen- schappen en talenten geschapen. Mensen zijn dus niet gelijk in de zin van 'hetzelfde' maar in de bete- kenis van 'gelijkwaardigheid'. Ieder leven, hoe pril of bedaald ook, verdient daarom bescherming. Gege- ven verschillen, bijvoorbeeld tussen man en vrouw of in talenten en roeping, mogen daarom gewaa- deerd worden. Dit geldt ook op een hoger niveau: historisch gegroeide nationale culturen en identitei-

ten verdienen in principe erkenning en waardering. Onrechtvaardige verschillen die zich voordoen door onrecht en ongelijke machtsverhoudingen moeten echter juist vanuit het oogpunt van gelijkwaardig- heid worden bestreden. Door het vervlochten karaak- ter van de Europese economieën heeft de Europese Unie bijvoorbeeld een taak in het bewaken van een gelijk speelveld.

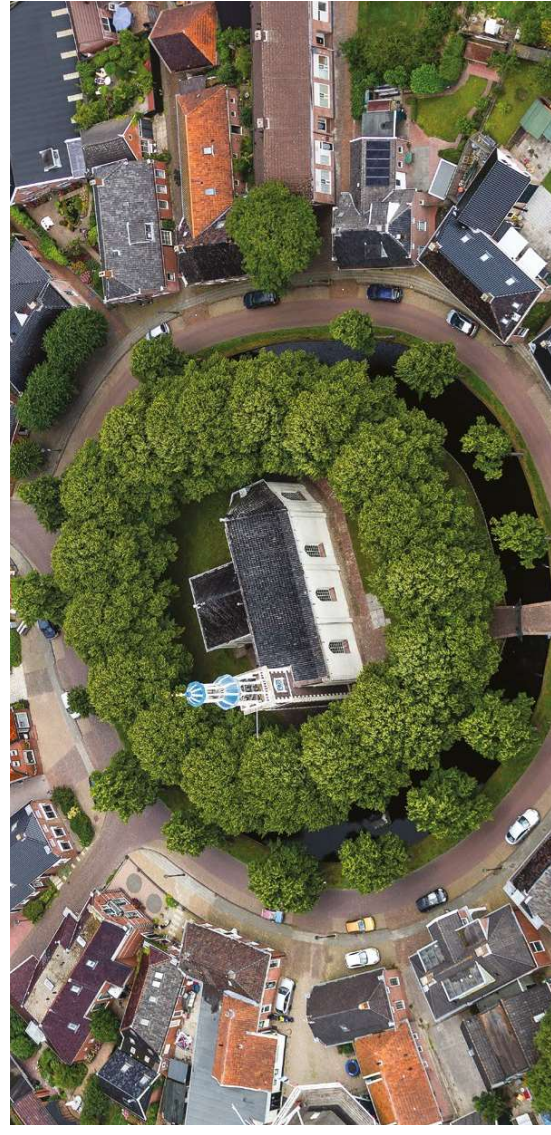
Beducht voor machtsconcentratie

Belangrijke drijfveren achter de Europese samen- werking zijn de bevordering van vrede en stabili- teit en het vergroten van welvaart en welzijn in Europa. Als SGP onderkennen we dat de Europese Unie hieraan zeker heeft bijgedragen. Een steeds verdergaande Europese samenwerking heeft ech- ter ook een keerzijde. De instellingen van de Euro- pese Unie hebben namelijk de neiging steeds meer macht bij zichzelf te beleggen en daarmee be- voegdheden in 'Brussel' te centraliseren. Te weinig wordt daarbij de vraag gesteld of zo'n concentratie van macht wel in het belang is van de burger. Men koestert hoge verwachtingen van het menselijk kunnen. Deze verwachtingen uiten zich onder an- dere in een optimistische visie ten aanzien van het vermogen van bovennationale instellingen om pro-

blemen op te lossen. Voor zo'n optimisme geven de christelijke levensovertuiging en de realiteit geen grond. Ook om die reden kiest de SGP voor een bescheiden Europese Unie die zich concentreert op haar kerntaken.

Terug naar de wortels!

De hierboven beschreven waarden vormen voor de SGP het raamwerk voor Europese samenwerking. Het besef dat de mens door God is geschapen is de basis voor deze waarden en daarmee voor het politieke handelen. Vrijheid is niet het vrij zijn van bindingen, maar vrij zijn tot dienen van de naaste. Gelijkwaardigheid is geen bedreiging voor de eigen identiteit, maar een erkenning van de verschei- denheid van de geschapen werkelijkheid. Gerech- tigheid komt tot stand door het volgen van Gods goede leefregels, waarvan de Tien Geboden een samenvatting zijn, en door het vertrouwen op Zijn beloften die heilzaam zijn voor mens en samenle- ving. Burgers komen tot bloei in de gemeenschap van de verbanden van gezin, familie, verenigingen en kerken. Gezag in de samenleving is gebaseerd op de wil van God en de overheid heeft als doel om als Gods dienares de samenleving te dienen. Daar- om de oproep: terug naar de christelijke wortels!

**Ieder mens is
geschapen in relatie
tot andere mensen.**